

SZABADSÁG

POLITIKAI NAPILAP.

Előfizetési árak:		Főszerkesztő: Rudnyánszky Gyula.	Kiadó laptulajdonos: Cászló József.	Egyesületi ár 4 fillér.	
Melyben: Negyedévre	3 korona.			Kiadóhely: Debrecen, Gaspár-u 9. — Telefon	
Egy évre:	12 "				
Melyben: Negyedévre	5 "				
Egy évre:	20 "				

Berzeviczy expozéja.

(i. e.) A közéletünket hónapok óta sorvasztó politikai aszályra a múlt héten mint tüdő, áldástadó jótékony eső hatott a Berzeviczy Albert kultuszminiszter expozéja. Ez a széles alapokon nyugvó, a meggyőződésnek és a tudásnak erejével ható beszéd megnyugvást fog kelteni az országnak mindazon köreiből, akiket illet. Pedig sokakat illet Mert a miniszter fejtegetései átölelik a tárcája ügykörébe eső összes intézményeket: nem kicsinyel semmit; nem tuloz semmiben, kedves gondoskodásának tárgya minden ami az ő sáfárkodására bízva van. Hallgatóit végigvezeti kulturális életünk mélységein, de felveszi őket a magaslatokra is, ahonnan szép perspektívára nyit kitekintést azoknak, akiknek „szemek adattak, hogy lássanak.“

Ez a politikai iskola amelynek Berzeviczy napjainkban tudásra nézve egyik legkiemelkedőbb, szellemre nézve egyik legelőkelőbb képviselője: beszédeiben nem a terjengősségre, hanem a mélységre törekedett és a tartalomnak gazdagságára. Berzeviczy is fölleli az olvasó a népiszkolától fel az egyetemig és az elemi iskolai vallásos neveléstől egészen 1848. évi XX. törvénycikk realizálásáig mindazt, a mi a vallás- és közoktatásügyi tárca keretében figyelemre érdemes mozzanat és témaező csak helyet foglal.

Kristálytisza objektivitással beszél a katolikus és a protestáns felekezeteknek megoldást váró, napirenden levő életbevágóan nagy horderejű problémáiról és az a részrehajlatlan nyíltság, mely szavaiból öszintén kicsendül. nyilvánvalóan láttatja, hogy pártokon és felekezeti nézőpontokon messze túlemelkedett, a tapasztalt államférfiu higgadt

bölcsességével mérlegeli és irányítja az ügyeket. Az a nyilatkozata pedig méltán keltett a Házban is, de országsszerte is általános lelkes tetszést és megnyugvást, hogy a vallásos nevelés fontosságát és elengedhetetlen szükségességét senki jobban mint ő nem méltányolhatja és hogy a vallásos érzés intenzív ápolásának szükséges voltától inkább áthatva, mint ő, senkisésem lehet. Hogy valóságosságon Berzeviczy nem a felekezeti türelmetlenséget érti: ez ő nála annyira természetes és magától érthető, hogy erre vonatkozólag expressis verbis tett kijelentése, bizonyára csak a gyöngébbek kedvéért történt.

Az egyetemek és akadémiák tanulmányi rendje, illetve rendszer telensége, évek óta állandó panaszrovat a közoktatásügyi költségvetés tárgyalásain. Tengersizónoklat hangzott el; nyakra-főre készült a sok új szabályzat; a bajok pedig folyton folyvást növekedtek: Berzeviczy nem papiroson akar segíteni a már-már türehetetlen bajokon, hanem a gyakorlati élet szükségleteinek alapos ismerete mellett, kiváló szem-élel megjelöli a csalhatatlan orvosszert a főiskolai internatusok és a decentralizált vizsgák intézményében, valamint az ifjúságnak a léha politikai zálgatástól való elvonásában.

Berzeviczy nem volt soha a pillanatnyi behatások embere. Tetteiben és elhatározásaiban előkelő, nemes fegyelmezett elméjét bölcs körültekintés és mély belátás által támogatott alapos megfontoltság vezetik. Ennek a kiváló államférfiu kvalitásának köszönhető, hogy amidőn több évi távollét után a miniszteri széket elfoglalta, sem a régi eszményeit megtagadnia, sem pedig új oltárokat építenie nem kellett. Odaadó lelkesedéssel veszi fel a korábban elejtett fonalat és bámulatos

munkabírással fáradozik, hogy régen megtervezett alkotásait fedél alá hozza. A miniszternek a polgári iskolák újjáalakításáról ismertetett reformterve a közoktatásügy keretein messze túlnyúló kérdés: ez egy beláthatatlan fotosságú társadalompolitikai ügy, melynek messze kiható nagy horderejű következményei hivatva vannak egy egészen új és egészséges irányba terelni ferde ki-növésekben sinylődő beteg társadalmunkat.

És halottunk végre megint okos szót a népiszkolák államosításáról. Az államosítás nem olyan mint az égitestek járása, aminek örök törvényei vannak. És a politikában csak a szűkkeblű megátalkodottság eshetik abba a végzetes hibába, hogy egy irányt kijelölven, konok önféjűséggel halad azon tovább még akkor is, midőn minden józan gondolkodásu ember ítélete szerint nyilvánvaló, hogy ez az út örvényhez viszen.

Berzeviczy államosítási terveit valamint a magyar államnyelv jogának megvédésére irányuló törvényjavaslatát, a klerikális és nemzetiségi irányzatúak, merényletnek stigmatizálják; ellenben nagy főlénynyel lekeveslik azok a kiváló honatyák, akik Arany János szavai szerint — „a hont ordítva szeretik.“ A miniszter szerencsére, sem az egyik, sem a másik túlzást nem veszi igen tragikusan. Hiszen ő saját iniciatívájából tette azt a kijelentést, hogy a módosítások terén a jogos igények előtt nem zakózik el. Ő világosan látja a célt, melyet maga elé tűzött és tisztában van az eszközökkel, melyekkel a cél elérhető. A népoktatás exkluzív államosítását benső lelki örömmel üdvözölné bizonyára minden magyar ember. De aki vizsgálódva nézi a dolgok rendjét, az tudja, hogy nemcsak a termé-

Sirolin

A legkiválóbb tanárok és orvosoktól mint hathatós szer: tüdőbetegségeknél, légzőszervek hurutos bajainál, ugymint idült bronchitis, számarhurut és különösen lábbadozóknál influenza után ajánlatik. Emellett a gyerekek is szeretik. A gyógyszerárakban átlagosan 4-5 kor-ért kapható. Figyeljünk, hogy minden üveg alantál cédvel legyen ellátva.

F. Hoffmann-La Roche & Co. vegyészeti gyár Basel (Svájc).

szetben nincs ugrás, de a társadalmi és az állami intézmények fejlődésében sem. Aki a faltörő kos szerepére vállalkozzék, az a birhatót álompenzért adná el és elérhető veszélyeztetnie elérhetellenért. Alami ügyekben a jót és hasznost mindig a lehetővel kell összeegyeztetni — mondta Franklin Benjámín, aki pedig többé-kevésbé szintén értett valamelyest a politikához. Ezt megszívlelhetik azok a malom mögötti politikusaink, akik előszeretettel feledkeznek meg a körülöttünk levő világról csak azért, hogy festett egékbe kancsalithassanak.

Azt a szebb és boldogabb jövőt melyet hazánkban az iskolák exkluzív államosítása eljövendő lesz: az idő és a viszonyok meg fogják érlelni. Az intézmények természetes fejlődése föltartóztathatlanul és elmentállást nem tűrő erővel tör előre. Az igazi államférfiui providencia abban nyilatkozik meg, megadni a módot, hogy a rendelkezésre álló eszközökkel az adott viszonyok között a természetes fejlődés útja egyengettessék.

Ezt a célt pedig hazafias lélekkel, nemes ambícióval, az ügynek lángoló szeretetével szolgálják Berzeviczy miniszternek az államosítási terveiben és a törvényjavaslatában megnyilatkozó törekvései: ezért legyen első expozéja alkalmából melegen üdvözölve.

ORSZÁGGYŰLES.

A képviselőház ülése.

— Saját tudósítónktól. —

Budapest, augusztus 8.

Három sűrűen nyomtatott oldal a mai napirend összes huszonkilenc tárgyával. A zöme emberek a hosszú litániának vicinális vasutak engedelmességéről szól. Maga a Ház azonban néptelen. Tíz óra volt, de a terem üres és a folyosón is egy-két ember lézeng csupán. Végre élet támad a teremben, Zichy Jenő gróf heveskedik. A fiókja kulcsa tűnt el és nem tudja kivenni kukkerét. Sebaj — nyugtatja meg Madarász József apó a grótot — ugysem lesz mamibe gyönyörködni.

Tizenegyedfél óra volt, a mikor Feilitzsch Artur báró az ülést megnyitotta. A kormány részéről jelen voltak, Tisza István gróf miniszterelnök, Khuen-Héderváry Károly gróf, Tallián Béla, Plósz Sándor és Lukács László miniszterek.

Elnök: Meleg hangon parentálta el Vásárhelyi Lászlót pécskai képviselőt.

Lukács László pénzügyminiszter törvényjavaslatot nyújt be a delegációban 1902-re megszavazott 38 milliónyi rendkívüli hitel magyar részének fedezéséről.

Hegedüs Lóránd a pénzügyi bizottság elnöke a bizottság jelentését az appropriációról.

A napirendre tértek át. Az alapítványi helyekről szóló törvényjavaslat, valamint a marhasóról szóló törvényjavaslatokat harmadszor való olvasásban elfogadták.

Az állami anyakönyvekről szóló 1895. XXXIII. toikk módosításáról a belügyminiszter törvényjavaslatára került a sor.

Baross Jusztin előadó a javaslatot elfogadásra ajánlja.

Szalay László a módosításokról nyilatkozik csupán. Elismeri, hogy a módosítás magának az alkotásnak stabilitást ad, óhajtaná azonban, ha külön családi anyakönyveket rendszeresítene a belügyi kormányzat. A javaslatot elfogadja.

Csernoch János abból a körülményből, hogy az anyakönyves törvény módosításra szorul, azt következteti, hogy az egyházpolitikai alkotások nem lesznek maradandók. Az anyakönyvi törvény súlyos megterhelése az államnak a községekre és ugyancsak megterhelte a községi jegyzőket is. A községi pénztárokat igen megterhelte ez a törvény, mert a dologi kiadásokat a község tartozik fizetni. Ez ellen minden törvényes eszközzel megpróbálkoztak a községek, de eredménytelenül. A mostani javaslat beismeri, némileg javít a helyzeten az eljárás, a kezelésen és valószínű, hogy a jegyzők munkája is megcsappan és a község is elkerüli a zaklatást. A javaslatot pártszempontból nem fogadja el.

Tisza István gróf kormányelnök nyilatkozott ezután. Mindenekelőtt Csernoch Jánosnak válaszol. A javaslat nem devarnálna, az egyházpolitikai alkotásokat, a kedélyek is lecsillapodtak azóta. A törvény bevált, és most az egyszerűsítésre is gondolhatunk.

Kaas Ivor báró: Követjük, a példát.

Tisza István gróf: Megtisztelve érzi magát mindazáltal, ha a néppárt követni fogja példáját. De nem tudja, hogy miben?

Kaas Ivor báró: A revízióban,

Tisza István gróf: Annak nagyon örvendeni fogok, mert végre meglátjuk azt, a mitől a néppárt oly nagyon húzódozik, hogy mit ért a revízió alatt. Ha a képviselő ur engem tekint ebben követendő példának, akkor csakhamar itt lesz az egy akol és egy pásztor ideje. (Derűtség.) Szalay-nak azt válaszolja, hogy helyesli azokat, a miket kifejtett és igéri, hogy további egyszerűsítésre fog törekedni. Ez a javaslat nem terjed ki szervezeti részében a városokra, a városokra vonatkozó részt, majd a városi reformmal együtt oldja meg. Kéri a javaslat elfogadását.

A javaslatot a Ház általánosságban majd miután a 13 ik és 15-ik szakaszhoz Plósz igazságügyminiszter stílárius módosítást ajánlott, részleteiben is elfogadta.

A Győrsziget és Révfalupalaház községek közigazgatási és országgyűlési képviselőválasztási átkebelezéséről szóló javaslatot Nyegre László előadása után vita nélkül elfogadták.

A Budapest székesfővárosi törlesztés kölcsönötvényei kiterjesztéséről szóló javaslatot Hagedüs Loránt előadó ajánlatára vita nélkül elfogadták.

A Sopron megyében lévő Sobor községhez tartozott ugynevezett Padári rét és nádas területnek Sopron vármegyéből Győr megye területébe való átkebelezése és Uj-Malomnak község határához leendő átcsatolása tárgyában beadott belügyminiszteri jelentést a ház tudomásul vette.

A mezőgazdasági hasznos madarak védelmére kötött nemzetközi egyezményről szóló javaslatot Telegdy József ajánlotta elfogadásra.

Csernoch János arról panaszkodik, hogy éneklő madarainkat kipusztítják

Olaszországban, akkor, a mikor erre mi felénk huznak. Ezt a kormány figyelmébe ajánlja. Hasson oda, hogy Olaszország is írja alá az egyezményt.

Tallián Béla földművelésügyi miniszter azt feleli, hogy 69-ben elvileg hozzájárult Olaszország az egyezményhez, de fustó azonban megtagadta az egyezmény aláírását, mert egyes vidékein a megélhetést biztosítják a madarak.

A ház a javaslatot elfogadja, miután szünet következett.

Szünet után a vicinálisok tárgyalására tértek át.

A vicinális javaslatokat elfogadta a Ház, majd tudomásul vette a könyvtári bizottság jelentését és a zárószámadáskat, mire az ülés véget ért.

Székely egyesületek, székely fürdők

A székelymentő mozgalomnak szemmel látható eredményei között nem utolsó helyet foglalnak el az országsszerte támadt székely egyesületek. Nemcsak az erdélyi városokban tömörültek a vérbeli székelyek, hanem a tulajdonképeni Magyarországon is egymásután keletkeztek u. n. székely társaságok, melyek céltudatos munkára egyesítették a majdnem minden nagyobb városban elszórtan található székelyeket és maguk mellé vonták a székelység barátait is.

Több nagy fontosságú feladat hámul e székely egyesületekre. Azonkívül, hogy ezeknek kell állandóan felszínen tartani a székelykérdést, hogy folyton fokozniok kell a székelyföld és nép iránti fölébredt érdeklődést, csak akkor teljesítik igazán hivatásukat, ha mentől sürűbb és élénkebb összeköttetést hoznak létre az egész magyarság és a székelység között, gazdasági, ipari, kereskedelmi téren, továbbá a turisztika és a fürdőzés szempontjából. Ez utóbbi tekintetben különösen sokat várunk a székely egyesületektől, sőt nem habozunk kijelenteni, hogy a székely fürdők felvirágzása egyenest a fővárosban s az alföldi nagy városokban alakult székelytársaságoktól függ.

Jól tudjuk, hogy az embereket nyaralásra, fürdőzésre csak részben hajtja a szükség, majdnem akkora része van a dologban a divatnak, a mások példájának. Divatba kell hozni a székely fürdőket s e célt legkönnyebben, leghatásosabban a székelytársaságok szolgálhatják. Ha e társaságok vezetői, akik vérbeli székelyek, lelkes szószólóivá lesznek a székely fürdőknek, ha rokonaik, ismerőseik, tiszt- vagy szaktársaik körében terjesztik a székelyfürdők jó hírét, ha maguk idejönnek és egy-két ismerőst ide hoznak nyaralni, úgy felvirulnak a székely fürdők, hogy semmiféle cseh, stájer és tiroli versenytársaktól nem kell majd félniök.

A magánaton való propagandánál még többet tehetnek a társaságok a fürdők hírlapi ismertetésével.

Jó példát mutat erre nézve a debreceni székelytársaság. Ez egyetlen esztendőben sem mulasztja el, hogy nagy

Szováta sósfürdőinek csodás hatását ne magasztalja, vagy Borszék fenyveséről és hideg forrásairól ne zengjen dicsőimnusz, avagy Tusnád bájos szépségeit ne mutatná be valamelyik hírlapban Debrecen és vidéke közönségének. Ezt a jómak bizonyult eljárást kövessék a többi székely társaságok, kivált a szegedi, aradi, temesvári egyesületek, mert Délmagyarország lakói szorulnak rá leginkább, de egyúttal érik el legkönnyebben az annyi nyaraló helylyel kínálkozó szép székelyföldet.

Azonban a székelyföldi fürdőknek is ki kell venni a maguk részét a munkából, nem szabad ölvetett kézzel várni a dolgok fejlődését. — Állandó, sőt rendszeres kapcsolatba kell lépniök a székely társaságokkal. El kell látniök a társaságok vezetőit első sorban prospektusokkal, közelevekkel, felvilágosításokkal, továbbá föl kell kérniök egy-egy lelkes fővárosi vagy alföldi székelyt, esetleg székelybarátot, hogy végezze azt az említett társadalmi és hírlapi propagandát a székely fürdők érdekében, hogy apostolává szegődjék a székelymentés részének. Némi áldozattól sem szabad a fürdőknek visszariadni, különféle kedvezményeket nyújthatnának a székely társaságok tagjainak, főképp vezetőinek; kevesebb gyogydíjat szedhetnének tőlük és olcsóbb lakást, fürdést adhatnának. Amit így közvetlenül veszítenének a fürdők, azt közvetve sokszorosan megnyernék. Ugyancsak a fürdők igazgatóságainak volna kötelessége megkönnyíteni a székely egyesületnek azon törekvését, mely körutazások rendezésére, nagyobb kiránduló csoportok szervezésére irányul. Jó volna egy körutazási programot megállapítani a székely fürdőknek és egyesületeknek egyetértőleg, amely magában foglalná a székelyföld minden nevezetesebb láttnivalóját és amely minden évben ismétlődne. Ismétlődne pedig meghatározott időben, mint akár a bucsujárás, úgy, hogy a közönség már ország-szerre tudná, hogy évenként ezen s ezen a napon indul a székelyföldre egy körutazó társaság, melyhez bárki tetszése szerint csatlakozhatik s amelyben való részvétele öt vasuti s egyéb kedvezményekre jogosítja, mintha csak Szent István napján Budapestre menne.

De kitudná mind elősorolni azon teendőket, melyek a székely társaságokra és a székely fürdőkre várnak külön és közösen? Csak azt tudjuk mindannyian, hogy ha e több rendbeli feladatokon lelkesen és buzgón fáradozunk, akkor nemcsak a székely fürdők felvirágzását segítjük elő, nemcsak a székelyföld és nép jövőjét biztosítjuk, hanem a magyar nemzeti ügynek is megbecsülhetetlen szolgálatot teszünk.

Kardos Albert.

KÖZIGAZGATÁS.

× Hajdúvármegye közigazgatási bizottságának ülése. Rásó Gyula alispán elnöklésével a közigazgatási bizottság ülést tartott a megyeházán. A szakelőadók jelentéseit tudomásul vették a jelenlevők. Az alispán kegyelettel emlékezett meg Sívágó Gáborról és Dalmy László elhunytáról.

Egyház és iskola.

Zsinati képviselők. A máramaros-ugocsi ev. ref. egyházmegye az őszi zsinatra Szikszay Zoltán esperest és György Endre gondnokot választotta meg képviselőjéül.

Adomány a tápintézetnek. A szatmárnémeti ev. ref. egyház a debreceni főiskolai tápintézetnek évi 50 koronát ajánlott fel. A járadékos adományt már ez évben folyósítja az adakozó egyház.

Kanonika vizitáció. Az ev. ref. egyháznál tegnap vette kezdetét a hivatalos vizitáció, s. u. n. kanonika vizitáció. A vizitátort Dávidházy János kabai lelkész, esperes, Biber József bakonyszegi lelkész, egyházmegyei tanácsbíró, Szele György lelkész és Vecsey Imre, a ref. gazdasági bizottság elnöke végzik. Átvizsgálják a múlt évi számadásokat, a hivatalos iratokat, a templomokat és valamennyi egyházi épületet. A hivatalos vizitáció 10—12 nap alatt ér véget.

Miniszeri rendelet az iskolai beiratásokról. Minden szülőt, kiknek iskolásgyermeke van, közelel érint a belügyminiszternek az a rendelete, amely a héten érkezett a város törvényhatóságához. — A rendelet nagyon megkönnyíti a beiratkozásokat, főlegessé teszi a beiratásoknál a költséges és sok utánjárásba kerülő születési bizonyítványokat, amelyekel ezenül egyszerű tanúsítvány helyettesít. Ezeket a tanúsítványokat díjtalanul és télyeg nélkül szolgáltatja ki az anyakönyvi hivatal. Az erről szóló rendelet, mely különösen kedvező a szegény családos emberekre, különben csak felújítása egy már tavaly kiadott rendeletnek.

Szalmaözegek az orfeumban.

Válópör, amiről a városban suttognak.

Néhány nap óta különös históriáról suttognak a városban. A történet szomorú is, vig is, de mindenesetre érdekes és érdemes arra, hogy följegyezzük.

Két fiatal férj a főszereplő a históriában. A szóbanforgó férjek közül az egyiket nevezzük X-nek, a másikat pedig Y-nak. Mind a ketten a szalmaözegek irigyléreméltó állapotának örvendenek és esténként eljárnak az orfeumba, amely már hetek óta képviseli Szegeden a humort a gondtalan ifjak és a szabadságnak örvendező szalmaözegek között.

A két férj közül X. urnak szebb felesége volt, mint Y-nak. Mivel rendkívül szívélyes baráti viszony volt közöttük, nagyon természetes, hogy Y. ur roppant erősen kurizált a barátja szép feleségének. Az asszonyka azonban olyan erélyes és erélyes magaviseletet tanusított, miatha — zárdában végezte volna iskolai tanulmányait.

Az ostromló ember, akinek csunya felesége volt, tehát egyáltalán nem bírt komolyabb eredményeket elérni. Pedig ugyancsak sok módot eszelt ki, hogy

miképpen lehetne magához láncolna a kicsi asszonyt. Végre is rágalmaznia kezdte a barátját. Azt a vakmerő mesét koholta ki, hogy más hölgyek körül is foglalatoskodik, még pedig a legnagyobb sikerrel.

— Komolyan merdja ezt? — kérdezte a fiatal asszony.

— A legkomolyabban, — volt a felelet.

Az asszonyka kijelentette:

— No, ha bebizonyítja ezt az állítását, úgy a legmészebbmenő engedményeket adom meg önnek.

Az udvarló kész örömmel egyezett bele és boldogan dörzsölgette a kezét a biztos győzelem reményében.

Aki azt hiszi, hogy a fiatal asszony egy pillanatig is komolyan vette a házi barát feszegéseit, az nagyon téved. Este legelső dolga volt a férjének, akit szeret elmesélni a hallottakat,

Az ura igen jovialis természetű ember és jól mulatott a dolgon. Azonban mindaketten megegyeztek abban, hogy ezt az albarátot alaposan megtréfálják. Néhány nap mulva a fiatal asszony fürdőre indult. Előbb azonban még értekezett Y. urral és tudtára adta, hogy bármikor szívesen visszautazik, ha arról van szó, hogy férje hütlenségéről közvetlen tapasztalatokat szerezhet. Hiszen csak ezt várta Y. ur. Elhatározta magában, hogy a nyár folyamán föltétlenül hatalmába keríti a szép asszonyt.

X-né másnap elutazott, még pedig ugyanarra a fürdőre, amelyen a Y. csunya, de gazdag felesége is üdült. Bucsuzásul azt mondta a szép asszony a férjének:

— Gyönyörűen megtréfáljuk a gazembert.

Az intrikus Y. pedig nemsokára megkezdte működését. Minden este elvitte az orfeumba a barátját, aki minden hová vakon követte a jó barátot. Kiváncsi volt, hogy mi lesz ennek a vége? A jóbarát hölgyeket ültetett az asztalukhoz esténként és pezsgőtengerben uszattatta X.-et.

Nemsokára levél érkezett X-néhez. Természetes, hogy Y. irta. Arról értesítette a szép asszonyt, hogy estére okvetlenül jöjjön haza. Megjelölte neki a helyet ahol az orfeumot tartják és ezzel végezte levelét: Akkor meggyőződhetik róla, hogy a férje más hölgyek után futkos és mi csakis egymással lehetünk igazán boldogok.

Persze a szép asszonynak első dolga volt a levelet megmutatni a Y. harsogó feleségének. Az elsápadt és első szava ez volt:

— A gazember.

Azután szinte önmagától kérdezte:

— Mit tegyek?

— Még gondolkozik? — tüzelte X-nek. — Azonnal üljön vonatra, hogy hétfőn este a jelzett helyen megjelenhessen.

Ugy is történt. Hétfőn este pedig már korán ott pezsgőzött a két szalmaözegek az orfeum kertjében. Mindkettő rendkívül vig volt, mindaketten vártak valamit . . .

. . . Az a valami nem is késett sokáig. Y-né megjelent és olyan jelenet következett, amelyről csak viharedzett szalmaözegeknek van fogalmuk.

Másnap pedig egy válókeresettel megszáporodtak a debreceni törvényszék pöre.

HIREK.

* **Várady Árpád dr. — pécsi püspök.** Várady Árpád dr. c. püspök, kultuszminiszteri osztálytanácsosnak pécsi püspökké való kinevezése befejezett tény. Mint az esti órákban nekünk Bécsből táviratozzák, hírünket ma egy Rómából odaérkezett távirat megerősíti azzal a hozzá fűzéssel, hogy Várady Árpád dr. kinevezése már a legközelebbi napokban meg fog jelenni a hivatalos lapban.

* **Tisztviselők szabadsága.** Vecsey Imre főjegyző, polgármester helyettes szerdán kezdi meg szabadság idejét. Roncsik Lajos főszámvevő karlsbadból haza érkezett és átvette a hivatala vezetését.

* **Személyi hír.** Benedek János H. Bősörmény orsz. képviselője városunkban időzik.

* **Harcászati céllövés.** A debreceni 89. gyalogezred holnaputántól, augusztus hónap 25-ig a katonai lőtérén minden délelőtt 7—12-ig céllövést tart. A tanács tegnapi ülésében utasította a főkapitányt hogy alkalmas módon tudassa ezt a lakosokkal.

* **A révész utca ügye.** Igazán szegénye a Révész utca. Hivány, szűk sikátor, hol nappal kellemetlen, éjjel veszedelmes a járáskeelés. Az utca mint értesülünk nem sokára meg lesz nyitva, ha az Ankal féla ház megvétele sikerül. Mi már több ízben sürgettük ezen házastelek megvételét és a tanács megbizta a főjegyzőt és főügyészt, hogy tárgyaljanak a ház megvételre ügyében Antal Adoffal. A mostani tulajdonos mérsekelt árért hajlandó a házat a város tulajdonába bocsátani.

* **Kerékpáron Erdélybe.** Érdekes terv keresztül vitelén fáradozik két fiatal tanító. Alföldi Béla helybeli és Barcsa János Zemplén esanálási tanító, ma reggel kerékpáron elindult városunkból, hogy Erdélyt kerékpáron bejárja. A tanítók utjok slatt. Erdély nevezetes részéről fénykép felvételeket készítenek és azt majd a fél folyamán növendékeiknek, veitett fényképeknek fogják bemutatni. A tanítók 2 hétig lesznek távol.

* **Tusnádi fürdői hírek.** Az ideai szakatlanni meleg nyár szokatlan élenkké tette Tusnádnak fürdői életét. A fővárad már vége felé közeledik, de azért Tusnádon annyi a vendég, hogy minden lakhatóhelyiség el van foglalva. Sőt naponként megesik egyik-másik családon az a kellemetlenség, hogy nem kap megfelelő lakást és így kénytelen podgyásostul, mindenestül el vagy visszautazni. A vendégek nemcsak a természet szépségeiben gyönyörködhetnek, hanem másnemű szórakozásokból is kiveszik a részüket. Julius végén, augusztus elején egymást érték a szarvas dalegylet hangversenye, Gyöngyi Izsó humoros estélye, Anna-bál, Tutsekné Rexheft Lilli felolvasása stb. Tusnádfürdőnek ez a felvirágzása jó részt az új fürdőigazgatónak az érdeme, ki nagy gonddal és körültekintéssel vezeti a fürdő ügyeit.

* **Vasuti kaland.** Furcsa kalandja akad Rigler János fűszerkereskedő feleségének, aki Poprádól vonaton igyekezett a fővárosba. A vonaton vele egy kocsiszakaszban utazott egy 30—35 évesnek látszó, jól öltözött nő, aki karján egy bepólyázott gyermeket dédelgetett. Kassán a vonal hosszabb ideig állott. Ezalatt az idő alatt az ismeretlen nő átadta Riglernének a csecsemőt.

— Kis dolgom van, — mondotta — legyen szives, vigyázzon pár perceg a gyerekre.

Riglerné átvette az apróságot, az anya azonban nem jött vissza. A vonat megérkezett Budapestre, a csecsemőt átadta egy rendőrnek, aki a leendő házában helyezte el a síró, rivó gyermeket. Itt konstatálták, hogy a csecsemő leány, akinek a pólyájában egy papírlapot találtak a következő sorokkal:

„Gyermekeleány. Született július 22-én katolikus, még nincs megkeresztelve. Kérem sziveskedjék rajta segíteni és megkeresztelni Králik Mária névre. Mellékelem az utolsó 10 koronát szomorú tisztelettel.”

A leánykát azonban nem lehetett megkeresztelni, mert még aznap meghalt.

A rendőrség keresi Riglerné utitársát, a ki közép magas, karcu nő, arca hosszukás, sápadt. Barna gallért viselt. Megállapították, hogy Poprádon felől szállott a vonatra.

* **Az osztozkodás vége.** Horváth Bálint és Balogh János együtt dolgoztak az érmihályfalvai Harsányi-féle tanyán a cséplőgépnél. Szombaton este kikapták a közös részüket, amin azonban nem tudtak megosztozkodni. A véleménykülömből szökött, majd veszekedés támadt, végre botra bízták a döntést. A bot pedig Balogh Jánosnak kedvezett, amennyiben úgy bölintotta főbe Horváthra, hogy a szegény ember vértől elboritva azonnal összerogyott, de a már munkába jött bottól oldalán és hátán is súlyos sérüléseket szenvedett. A szerencsétlenül járt embert Fráter dr. járási körorvos vette ápolás alá, tegnap pedig az esteli vonattal Debrecenbe hozta, hogy a kózkórházban kezeltesse. A verekedő Blaghot feljelentették az ottani csendőrségnél, amely megindította ellene az eljárást.

* **A tizenháromváros porfelhője.** A tizenháromváros lakói terjedelmes beadványban panaszkodik a városi tanács előtt, hogy irtózatossá porban élnek, mert a szekerék nem az ut kiközvett részén bonyolítják le a forgalmat, hanem az uttest poros oldalán. A tanács megbizta a mérnöki hivatalait, hogy intézkedjék a panasz-dolgozásban.

* **Rablás az országuton.** Nagykállóról költözött kocsin Derecénbe Vadász Ferenc kereskedelmi alkalmazott. A kocsin több rendbeli butor, ágy és ruhanemű volt, a mely mennyasszonyának hozományát képezte. A mint az éjszakában nagy csendesen ballagtak a lovak, furfangos oigányok hátulról a koci tartalmát megdézsmálták. Elloptak ágyneműeket, ruhaneműket és fehér ruhákat. Az ágyneműek értéke egymagában 260 koronára rug. A károsult panaszt emelt a csendőrségen, amely a legszelesebb körben megindította az erélyes nyomozást.

* **A furfangos harangozó.** A rendes idő előtt félórával harangoz a harangozó. Senki se tudja mire való a dolgot. A pap felszalajt egy iskolás gyereket a toronyba, nézné meg, mi lelta a Jánuost.

— Az kérdezteti a tisztelendő ur, mért harangoz kend most?

— Hat azért, mert ráérek!

* **Lopás a postakertben.** Lévai Mária postakerti lakos kárára lopás történt az elmúlt napok egyikén. Nyitott helyről többféle ruhát emeltek el, a mely száradni volt kitéve. A tettest a csendőrség

Beke Géza nagykárolyi illetőségű egyén személyében kerítette kézre. Az ügyet áttették az ügyészséghez.

* **A hála.** Szabó Istvánnak van egy kis gazdasága, azonban mivel ő teljesen vak, nem foghatja meg az eke szarvát, nem nézhet a munka után. E célra Miklák József kocsi alkalmazta s minden jóval ellátta, mit az ugy hálált meg, hogy tegnap a szegény világtalan embert egy bottal elverte. Lakolui fog érte.

* **A mosóné tolvaja.** Farkas Mária özvegy asszonynál volt mosóban Szikszai Albert ruhaneműje. A mint ki volt terítve száradni, valaki a több korona értékű ruhával meglépett. A károsult a csendőrségnél panaszt tett. A megindított nyomozás eredménye képen a csendőrök a tettest Gáti Etel vagy Eszter szoboszlói illetőségű cseléd leány személyében fogta el. Az eljárás folyamatban van.

* **Panasz a gazdák ellen.** Számos panasz merült fel a határbeli gazdák hanyagsága ellen. A környékbeli birtokokon, földeken, kaszálókon az elfirt fedett kutak helyett nagybárra nyitott és kerítetlen kutak vannak, ami sok balesetet és szerencsétlenséget vonhat maga után. Jó lesz tehát, ha a gazdák ideje korán elejét veszik a bajnak s kerítéssel látják el a kutakat.

* **Aki legény a talpán.** A munkából ment haza este többed magával Fehér János. Elbeszélgettek, hogy hány korcsmai kalandja volt egyiknek is, másiknak is, mind egyik verte a mellét, hogy ő csak igazán legény a talpán. Egyik sem tett azonban tul Fehéren. Ő volt valamennyi közt a legbátrabb, a leghősebb már amint mesélte, de a többi csak nem akarta ezt elhinni, főleg pedig Dóra István nem, kivel így csakhamar nagy ellentétbe kerültek. Szidták, kicsinyelték egymást, a többiek ugyan csitították őket és ezek annál jobban tüzeltek, úgy hogy végre a nyilt utcán egymásnak estek és alaposan elverték egymást.

* **Halálozások.** Debrecen város halottai az elmúlt napon a következők voltak: Sinkó Mihály róm. kat. 12 hónapos; Sári Kálmán ev. ref. 11 hónapos; Óvadi Sándorné szül. Mezei Julianna ev. ref. 65 éves; Halász Gábor gör. kat. 21 napos; Szabó Jenő ev. ref. 10 napos; Steier Róza róm. kat. 1 hónapos; Vaezi Erzsébet ev. ref. 20 napos; Szabó Ferenc ev. ref. 65 éves; Szertel Anna róm. kat. 18 éves; Boros Gusztáv ev. ref. 57 éves; Vilmányi József róm. kat. 2 hónapos; Nagy Lajosné szül. Czipke Eszter ev. ref. 42 éves; Püspök Zoltán ev. ref. 10 hónapos; Knegyela Károly róm. kat. 4 éves; Kovács Eszter ev. ref. 16 éves.

* **Józsai csendélet.** K. Mihály debreceni lakos kiment Alsójózsára szórakozni. Ott üldögélt a kocsimában, midőn néhány legény rárohant és revolverét elvették. Pénzt nem igen találtak a kiránduló magyarnál. A csendőrség a duhajkodó és a más pénze után ábítózó legényeket letartóztatta.

* **Hűtlen szolga.** A debreceni csendőrségnek jelentették, hogy Barak Mártonné Fancsikán levő megtarából, annak felőrése után nagy mennyiségű rozst elloptak. A nyomozás megindult, melynek eredménye az, hogy Andirkó Gábort Barakné szolgáját elfogták. Andirkó a lopást beismerte, mikor a tanya egyik elrejtett helyén meglelték a csendőrök a rozst. Andirkót átadták az ügyészségnek.

* **Rendőri hírek.** Szuncsák Józsefné házából építenek. Tegnap éjjel ismeretlen tettes, míg Szuncsákné az udvaron a szerszámokra vigyázott 39 koronát és óráját, láncsal együtt ellopta — Pipó István egy korosmában ivott, ezalatt a borlány 5 koronáját elkent. — Bagotán Mihály Klárinétosnak a Krámer féle korosmában 2 klárinétját 60 kor. értékben ellopták. — Harangi János és neje szóváltásba elegyedtek Gutfreun Mózes-sel. Először szót, aztán pofont váltottak. A rendőr közbelépett.

* **Tolvaj suhancok.** A dinnyeföldjét kapálni ment Ecsedi István debreceni lakos. Odakünn a földjét határoló árok partjára lepakolta kabátját, melyben pénze is volt, pisztolyát meg a magával hozott enni meg innivalót. Míg izzadva dolgozta a száraz talajt, addig az árokpartról eltűnt a kirakott holmi. Ecsedi, mikor a lopást észre vette, jelentést tett a rendőrségen. A csendőrcök meg is lelték a tolvajkat, öt csapókereti legényt, kiknek ügye a törvényszék elé került.

* **Dohányelárusítás a vendéglőkben és kávéházakban.** A magyar vendéglősök országos szövetségének tavalyi közgyűlése elhatározta, hogy a dohánykülönlegességek eladási engedélyének vidéki szállók, vendéglők és kávéházak részére való kiszolgáltatása iránt kérvényt intéz a pénzügyminiszterhez. Gandel János szövetségi elnök a kérvényt be is nyújtotta a miniszterhez, aki most értesítette a pénzügyigazgatóság utján a szövetség elnökségét, hogy a kérelemnek helyt adott.

* **Verekedés a vásártéren.** Tegnap este a Márton féle Bioskop utolsó előadása után valami csekélységen összeszólkkozott Szőlősi Dániel lakatos segéd és Szentkúti Árpád általános ismert csavargó, mire Szentkúti egy óra vágta valami élesebb tárggyal Szőlősit, hogy annak menten ellepte arcát a vér. Mindkettőt felkísérték a bűnügyi osztályhoz, ahol kihallgatták őket.

* **Elveszett tárgyak.** F. hó 6-án a Booskaiban elveszett egy aranykarperec. F. hó 7-én a csillag utcától a Vendég utcáig vezető uton, szintén egy aranykarperec a szatmár — debreceni vasúton egy pár briliáns fülöngű 500 K. értékben, végül helyben egy bársony kézi zacskó több aprósággal. A becsületes megtaláló mind a négy esetben jutalom részesül, ha a tárgyakat a bűnügyi osztályra viszi.

* **Lopás.** Ozory István Joghallgatótól ismeretlen tettes 100 k. értékű óráját láncostul ellopta. — keresik.

* **Pótlás a babkáv helyébe.** Ha idegek, sziv vagy gyomor megbetegedik az orvos többnyire az izgató babkáv élvezetét tiltja el. Csak hogy annak kedvelt, jó íze ugyszólván már nélkülözhetetlen szokássá vált. Ezért már több, mint egy évtized óta a Kathreiner-féle Kneipp-maláta kávév vezeték be, mely ezt a jó ízt szintén bírja a babkáv hátrányos tulajdonságai nélkül. Ez tehát az egyetlen valószínű pótlásnak bizonyult. A Kathreiner-féle Kneipp-maláta kávé gusztusos szízes termék, melyet minden vevő azonnal felismer. Őva intjük háziasszonyainkat azoktól a sokféle kávé pótlékoktól, melyek minden elképzelhető nagyhangú név alatt forgalomba hozatnak, s ezáltal a közönség figyelmét, ezeknek a különlegességek tulajdonképeni összetételétől elterelni, a közönséget tévedésbe ejteni igyekeznek.

LETZTER JÓZSEF fényképészet i festészeti és fénykép nagytársasági műterme Piac-utca 44. dr. Ujfalussy-ház. Allandó fényképkiallítás a műterem kapubejáratánál levő kirakásban.

x **Előkelő életbiztosító intézet** szervezendő vezérigazgatója részére titkárt keres. Ajánlatot B. R. L. jelige alatt Fischer J. D. hirdetői irodája Budapest IV. Gerlóczy utca 1. küldendő.

x **A piac legelőnekebb helyén** egy üzlethelyiség kiadó. Cim a kiadóhivatalban.

Angol zephir turistáing 2 frt Feketénél.

Ma este az Arany Bika kávéházban Rác Károly zenekara játszik.

A Magyarországi Kárpátgyűlés

közgyűlése.

Saját tudósítónktól.

A Magyarországi Kárpátgyűlés f. hó 7-én Tátrafüreden tartotta meg az évi rendes közgyűlést Münnich Aurél elnöke alatt. A gyűlésen jelen voltak a kormány képviselőiben Plósz és Khuen Héderváry gróf miniszterek, Perczel Dezső és Feilitzsch báró képviselőházi elnök. Darányi Ignác volt földmívelési miniszter, gróf Hadik Barkóczy János gróf Degenfeld Lajos, gróf Csáky Jenő főispán Chorin Ferenc báró Herzog Péter, Ráth Péter, Wolfner Tivadar, Kubiny Géza, Rosenberg Gyula, Szerb György orsz. képviselők, Várady Béla miniszteri tanácsos, dr. Högyes Endre egyetemi tanár, valamint az ország és Szepesvármegye számos kitűnősége. Képviselve volt ezenkívül Pozsony városa Brolly polgármester által, a dunántúli ref. egyházkerület, a Magyar Turista-egyesület és több testület.

Münnich Aurél a gyűlést megnyitván, üdvözli a jelenlévő minisztereket, a képviselőház elnökeit: a vármegye főispánját, a Magyar Turista-egyesület és a ref. egyház képviselőit.

Midőn Frigyes főherceg, az egyesület védnökének üdvözlését a közgyűlésnek átadja, egyuttal tudomására hozza, hogy ő felsége megengedte, hogy jövőbe a tagok gyűjtése az ő nevébe történhessék.

Elnök indítványára a közgyűlés egyhangú lelkesedéssel határoz, hogy Frigyes főherceg, mint az egyesület védnöke, ugyszintén gróf Csáky Albin, mint az egyesület tiszteletbeli elnöke sürgönyileg üdvözöltessenek.

Miután Szulfassy Aladár a közgyűlést a Magyar Turista-egyesület nevében melegen üdvözölte, áttérték a napirend első pontjára: az elnöki jelentésre. A jelentést tudomásul vevén, a közgyűlés jegyzőkönyvi köszönetet szavazott meg

a kormány azon tagjainak, kik az egyesületet nemes törekvésében hathatósan támogatták, továbbá Bruchsteiner Jakab budapesti gyárosnak és Weisz Miksának, kik az egyesülettel szemben jótékonyt gyakoroltak. Tudomásul vették a számvizsgáló bizottság jelentését. A jövő évi előirányzatot megállapították. Husz Jánost választották meg.

Az osztályok és a Kárpát muzeumi évi jelentése örvendetes haladásról tanuszkodnak.

Fischer Miklós ügyvivő elnök előterjesztésére megállapították a jövő évi számos menedékház és utak építését, valamint utak jelzését tartalmazó munkaprogramot. Miután még 20 darab Frigyes főherceg menedékházi sorsjegy kisorsolását megejtették, indítvány nem tétetvén, a gyűlést az elnök elttetésével berkesztették.

Gyűlés után az egyesület tagjai és mindazok, kik a gyűlésen résztvettek a Tarajkára kirándultak a Szilágyi Dezső-emlék ünnepies leleplezéséhez. Az emlék hatalmas falazatból áll, melybe Szilágyi Dezső Istók szobrász művészetét dicséret, medallion alakú bronz mellképe van illesztve. A falazatról magas vas-szerkezetű kilátótorony emelkedik, melyről a legpompásabb kilátásban gyönyörködhetik a szemlélők.

Pontban 1 órakor a sok százas menő közönség a Himnusra zendített és annak elhangzása után münnich Aurél méltatta a nagy férfiu életét nagy tetszéssel fogadott beszédben, miközben a lepel lehullott az emlékről. A közönség Münnich beszéde alatt, a megeredt zápor dacára, helyén maradt és figyelemmel végighallgatta a szónokot. A sikerült ünnepély a szózat éneklésével véget ért.

Az ünnepély után a társaság délután 3 órakor ebédre gyűlt össze. Itt a kereskedők fogásnál Darányi Ignác gyönyörű beszédben emlékezett meg Szilágyiról. Darányi beszéde után az egész közönség a Szózatot énekelte. Fischer Miklós tanár a kormányt elttette utánna Gróf Khuen-Héderváry a kormány nevében mondott köszönetet. Plósz Sándor miniszter a Kárpát egyesület fejlődésére emelte poharát. Néhány titkár Perczel Dezsőt és Baró Feilitzsch Arturt köszöntötte fel, mire Perczel válaszolt. Még számos felkőszöntő hangzott el, mire az ünnepély véget ért, s a vendégek nagy része visszautazott a fővárosba.

TAVIRATOK.

A japán-orosz háború.

Páris, augusztus 2. A Matin londoni értesülése szerint Port-Arthur utolsó ágyuzása 50 óráig szakadatlanul tartott. A tengeri ütközött folyamán, mely az ostrommal egyidejűleg történt, a Csioda nevű japán cirkálót harcoképtelenné tet-

ték. A Baján nevű orosz páncéloshajó igen súlyosan megsérült és fennakadt a parton.

Páris, augusztus 8. A *Matin* arról értesül Tiencinből 7-iki kelettel, hogy egy Niucsvangból cdaérkezett francia azt állította, hogy még mindig fogva tartják a letartóztatott niucsvangi francia konzuli ügyvivőt.

Tokió, augusztus 8. Az oroszok a Szivius nevű ágyúaszád felszerelésével együtt légbe röptették, hogy ne kerüljön a japánok kezébe.

Berlin, augusztus 8. Hajcsongtól északra heves ütközet volt, amely a japánok győzelmével végződött. Az orosz hadsereg vesztesége több száz katonára rugot.

Tokió augusztus 8. Nodru tábornok hetekkel ezelőtt meghalt. Halálhíre azért maradt eddig titokban, mert eltűntek a csapatok előtt, hogy azok el ne veszítsék bátorságukat.

Csaló fiatalember.

Páris, augusztus 8. A monakói hercegné lakásán megjelent egy fiatalember, aki azt állította, hogy villamos óra vizsgáló. Ez azonban csak üggy volt neki ahhoz, hogy a lakásba hatolhasson, mert mint később kitűnik, ellopta a hercegné hetvenötezer értékű ókszerét. A rendőrség a furfangos csaló és tolvaj után erélyesen nyomoz.

Tüzek mindenfelé.

Lipótszentmiklós, aug. 8. Lipótvármegyében nemcsak a községben, hanem az erdőkben is napirenden van a tűz és rettenetes pusztításokat visz végbe. A legutóbb Lipót-Szent Miklóson pusztított tűzvész hivatalos becslés szerint 380,000 korona kárt okozott, melyből a biztosítás révén csak harmadrésze térül meg. Két nap óta a 2300 méter magas Nagy-hegy erdeje áll lángokban és a füst felhő az ég északi részét teljesen elborítja. A hatóság a lakosságot karhatalommal rendelte ki az oltáshoz. A számtalan tüzeset oka rendszerint vigyáztalanság vagy pipázó pástirok hanyagsága.

Esztergom, aug. 8. Nagyszállón óriási tűz pusztított. 225 ház, sok melléképület és takarmány égett el. Vizoltásra összehívott tűzoltóság semmit sem menthetett meg.

Toulon, aug. 8. A helyi fegyvergyár fakészlete meggyuladt a tűz oltására tengerészkatonaikat vezényelték ki, de a tüzet még eddig nem sikerült eloltani. Az egész lakosság nagy izgatottságban van.

Toulon, aug. 8. Reggel 8 órakor a tűz még mindig tartott a fegyvergyárban. Oltás közben több katona megsebesült.

K Ö Z G A Z D A S Á G.

Ing allan forgalom. Csire Imre és neje Ács Julianna veszik a debreceni puszta Guti 17 sztykvbén foglalt 9 hold 1246 négyszögöl kaszálót Major Bálint és neje Szabó Juliánától 2200 koronáért.

Kardos László veszi a debreceni 3042 sztykvbén foglalt Varga-utca 16 sz. házat és 7 hold 350 négyszögöl ondódi földet Majerig Gyáláné Félégyházi Juliánától 1600 kor.

Szabó József és neje Kovács Eszter veszik a debreceni 8960 sztykvbén foglalt Csapó-utca 54 sz. házat Juhász Lajos és neje Kecskés Máriától 11600 koronáért.

Faragó György és neje Vilmányi Mária veszik a debreceni 541 sztykvbén foglalt 3 hold 1050 négyszögöl ondódi földet Nagy Mihály és társaitól 2700 koronáért.

Kiss Ferenc és neje Erdélyi Zsuzsanna veszik a debreceni 1220 sztykvbén foglalt Homok-utca 49 sz. házat Balogh István és neje Szőke Máriától 1600 koronáért.

Lókodi Sándor és neje Szilágyi Zsuzsanna veszik a puszta-halápi 60 sztykvbén foglalt 4 hold 519 négyszögöl kaszálót Nagy Józseftől 840 kor.

Hajdu Zsigmond mint kiskorú gyermekei gyámja veszi a 96 sztykvbén foglalt Domb-utca 17. sz. házat Buró Gyuláné Nagy Zsuzsannától 2200 koronáért.

Balla Károly veszi a debreceni 4507 sztykvbén 497-3 hsz. foglalt 1 hold 509 négyszögöl postakerte szőlőt Demetrovics Pál és neje Szilágyi Erzsébetől 12654 kor.

Ij. Kovács Dániel veszi a debreceoi 3122 sztykvbén foglalt 11 hold 980 négyszögöl ujosztású földet Kovács Dániel és társaitól 9600 kor.

Pakay Károly veszi a puszta Bánki 25 és 159 sztykvbén foglalt 11 hold 40 négyszögöl illetve 28 hold 1421 négyszögöl kaszálót Borus András és Borus Györgytől 10800 kor.

Seres Karoly és neje Farkas Mária veszik a debreceni 6554 sztykvbén 5022 hsz. foglalt 442 négyszögöl Varga kerti szőlőt Faragó Béláné és társaitól 2110 kor.

Dobi András és neje Bak Róza veszik a debreceni puszta Nagy hegyesi 70 sztykvbén foglalt 3 hold tanya földet Tóth Gábertől 2400 kor.

Balogh Dávid és neje Szoboszlai Róza veszik a debreceni 4839 sztykvbén foglalt 224 négyszögöl Vargakerti szőlőt Helmezi István és neje Cseri Máriától 2200 kor.

Buglyó Fülöp veszi a puszta fencsikai 56 sztykvbén foglalt 17 hold 558 négyszögöl kaszálót Kethi Imrétől 8800 koronáért.

Kovács Mihály és neje Guli Mária veszik a puszta nagy cseri 133 sztykvbén foglalt 10 hold 1050 négyszögöl kaszálót Gebei Józseftől 4800 korona.

Hüse István és neje Kis Sára veszik a debreceni 79 sztykvbén foglalt 6 hold 150 négyszögöl ondódi földet Gere András és társaitól 5200 kor.

Forgács István és neje Varga Zsuzsanna veszik a debreceni 8512 sztykvbén foglalt 6 hold 422 négyszögöl ujosztású földet Dr. Mariska Györgytől 1000 koronáért.

(Viteldij kedvezmények takarmányneműekre a magyar királyi államvasutakon)

A kereskedelemügyi miniszter ur az idei rendkívüli takarmányhiányra való tekintettel a szalmaszalmákra (széna, szalma, szecska) már előzőleg engedélyezett viteldij-kedvezményen kívül megengedte, hogy a magyar királyi államvasutak összes vonalain és a pécs-barcsi va-

suton f. évi augusztus hó 10-től kezdve további intézkedésig a magyarországi állomásokról az ország határáról legalább 50 kilométerre fekvő magyarországi vasuti állomásokra, átlattenyéztéssel vagy mezőgazdasággal foglalkozó gazdák részére teljes kocsirakományokban szállítandó s a rendeltetési állomáson tényleg leadásra kerülő és onnan tengelyen elfuvarozandó következő erőtakarmányok u. m. tenygeri, búkköny, gabonaalj (konkolyozó hulladék) korpa, olajpogácsa, árpadara, kukoricadara, malomkukoly után a C. (osztály díjtételei, a következő erőtakarmányok u. m. mindennemű moslék,) pálinka moslék, nedves, szárított és örölt moslék is) szörplé és takarmány répa után az I. kivételes dijszabás díjtételei alkalmaztassanak.

A fuvardij takarmány répánál a tényleges súly, de legalább a használt kocsik raksúlyáért a többi takarmányneműeknél pedig a tényleges súly, de legalább 10000 kg-ért fizetendő.

A kedvezményes dijszámítás csak azon küldeményeknél igényelhető, a melynek fuvarleveleihez a feladó, a rendeltetési hely szerinti illetékes s erre felhatalmazott vármegeyi ill. vidéki gazdasági egyesület, vagy az országos magyar gazdasági egyesület által kiállított s a küldeményeknek fönti rendeltetését tanúsító igazolványt csatol.

A kedvezmény célzatához képest annak élvezetéből a közvetítő kereskedelem részére rendelt s a kivitelre szánt, valamint a Budapestre (helyben) és Kőbányára (helyben) szállítandó takarmányneműek kizárva.

Budapest, 1904 évi augusztus hó 6-án.

Az igazgatóság.

(Utánnymás nem díjazatik.)

Mosó férfiruhakelme

Sepsi-Szt.-György-i

magyar gyártmány, ●

I öltönyre való

● ● 3.50—5 frtig,

DONOGÁN és SOMOSSY

Kunz József és Tsa. utóda cégénél,
Debrecen, Kistemplombazár.

!!! Nyavalyatörés !!!

Ha nyavalyatörés, görcs, és más ideges állapotba szenved, kérjen iratot, ingyen bérmentve kapható a **hattyu szabad gyógyszertárban.**

Fényképező gépek,

lemezek, filmek előhívó és rögzítők, aranyfürdők, cartonok dus választékban, gyári áron részletfizetésre is kaphatók:

Borsos Katánál

Debrecen, Városház épület.

Tanítás és sötétkamara használata díjtalan.

A ki olcsón, jól, praktikusán és modernül**épitkezni akar**

forduljon

BORSODY I. S. építészhöz

DEBRECENBEN, Hunyadi-utca 21. sz. ám.

Templomok, városi lakóházak, kastélyok, iskolák, fürdők, gyárak gazdasági épületek stb. tervezését vagy elkészítését, nedves lakások szárassá tételét, betonirozásokot vagy bármily építkezési munkákat helyben vagy vidéken olcsón a legjobb kivitelben elvállal. Épületekre törlesztéses kölcsönt eszközöl ki. Biztos sikerrel előkészít a kőműves, kőfaragó és ácsmesteri vizsgára. Építő iparosoknak előnyösen készít tervek költségtérítést stb.

1904. El. 297. szám.

Arlejtési Hirdetmény.

A debreceni kir. ítélőtábla és kir. főügyészség, ugyszintén a debreceni, máramarosszigeti, nyíregyházai szatmármémeti és zihali kir. törvényszékek és az ezek területén levő kir. járásbíróságok, végül a most említett kir. törvényszékek székhelyén levő kir. ügyészségek részére az 1906 ik évre, mintegy 5128 ezer ötvezerszázhuszonnyol bécsi font (Stearin) gyertya szükségeltet-

vén, annak beszerzése végett nyilvános pályázat hirdettetik.

Felhivom ennelfogva mindazon, kik eme világító anyag szállítására hajlandók, hogy az 1899 évi november hó 24-én 52859—1899. I. M. szám alatt kiadott igazságügyminiszter rendelettel közzétett szabályzat 16—18-§-ában körülírt kötelekkel ellátott írásbeli zárt. ajánlataikat, melyben az ajánlattevő kijelenteni köteles, hogy az árlejtési feltételeket ismeri és magára kötelezőnek elfogadja, folyó évi szeptember hó 12-ik napjának délután 5 órájáig a debreceni kir. ítélőtábla elnöki irodájába nyujtsák be.

Az ajánlatot tartalmazó boríték hátlapjára a következő felírás alkalmazandó: "Ajánlat gyertya szükségletre."

A vállalkozni szándékozók óvadékkul 200 koronát tartoznak készpénzben vagy óvadékképes értékpapírban a kir. ítélőtáblai segédhivatali igazgató kezéhez, fennebbi határidőig elismervény ellenében letenni.

A fennebbi határidőleg beérkezett ajánlatok a folyó évi szeptember hó 13-án délelőtt 10 órakor fognak a kir. ítélőtábla elnöki titkárának hivatali helyiségében bizottságilag felbontatja.

A kir. ítélőtábla elnöke s a kir. főügyész fentartja a jogot, hogy a szállítási szerződést azzal köthesse meg, a kinek ajánlatát az államkincstárra nézve legkedvezőbbnek fogja találni, a versenyzők ajánlata azonban azok miadenikére kötelező marad mindaddig, míg a szállítási szerződés meg nem kötött.

A odaitélés kérdésében az árlejtéstől számított 2 héten belül fog határozat hozatni s erről a versenyzők értesítettetni fognak.

A szállítás részletesebb feltételei a kir. ítélőtábla elnöki irodájában, a hivatalos órák tartama alatt, bármikor megtekinthető, avagy a versenyezni szándékozókknak — kívánatra — posta útján is megküldhetők.

Debrecen, 1904. július hó 27-én

Gajzágó Béla
tanácselnök.

1904. Fl. 298. szám.

Arlejtési hirdetmény.

A debreceni kir. ítélőtábla és a kir. főügyészség hivatalos helyiségeinek fűtésére az 1905. évre mintegy 630, azaz Hatszázharminc köbméter száraz, hasábos tölgy, vagy

bükkfa, továbbá a kir. ítélőtábla disztermének fűtésére legfeljebb 32 mm. azaz Harminckét métermázsas jó minőségű coaks (pirszén) szükségeltetvén, annak beszerzése végett nyilvános pályázat hirdettetik.

Felhivom ennelfogva mindazokat, akik eme tüzelőanyagok szállítására hajlandók, hogy az 1899. évi november hó 24-én 52859—1899. I. M. szám alatt kiadott igazságügyminiszteri rendelettel közzétett szabályzat 16—20. §-ában körülírt kötelekkel ellátott írásbeli zárt ajánlatukat „Ajánlat a tüzelő anyagokra” felirással, a folyó 1904. évi szeptember hó 12-ik napjának délutáni 5 órájáig, a kir. ítélőtábla elnöki irodájába nyujtsák be

Ebben az ajánlatban az ajánlattevő kijelenteni tartozik, hogy az árlejtés feltételeit ismeri és magára kötelezőnek elfogadja.

A vállalkozni szándékozók óvadékkul 200 koronát tartoznak készpénzben, vagy óvadékképes értékpapírokban a kir. ítélőtábla segédhivatali igazgatójának kezéhez, a fennebbi határidőig elismervény ellenében letenni.

A fennebbi határidőig beérkezett ajánlatok a folyó évi szeptember hó 13-án délelőtt 10 órakor fognak a kir. ítélőtábla elnöki titkárának hivatali helyiségében bizottságilag felbontatni.

A kir. ítélőtábla elnöke s a kir. főügyész fentartja azt a jogot, hogy a szállítási szerződést azzal köthesse meg, a kinek ajánlatát a kir. államkincstárra nézve a legkedvezőbbnek fogja találni, a versenyzők ajánlata azonban azok mindegyikére nézve kötelező marad mindaddig, míg a szállítási szerződés meg nem kötött.

Az odaitélés kérdésében az árlejtéstől számított 2 héten belül fog határozat hozatni s erről a versenyzők értesítettetni fognak.

A szállítás részletesebb feltételei a kir. ítélőtábla elnöki irodájában, a hivatalos órák tartama alatt, bármikor megtekinthetők, avagy a versenyezni szándékozókknak — kívánatra — posta útján is megküldhetők.

Debrecen, 1904. július hó 27-én.

Gajzágó Béla
tanácselnök.

H. A. vasutak menetrendje
1904. május hó 1-től.

Debrecenből indul:			
Budapest felé (vegyesvonat.)	d. u.	8 30	
Budapest felé (gyorsvonat.)	d. u.	4 18	
Budapest felé (gyorsvonat.)	reg.	8 57	
Budapest-Nagyvárad felé	d. u.	12 07	
Budapest-Nagyvárad felé	este	10 31	
P. La dány-Nagyv. minden kedd	d. e.	11 12	
Csak P.-Ladányig	este	8 10	
Csak P.-Ladányig motor menet	reggel	5 08	
Szatmár-M.-Sziget felé	d. u.	8 58	
Csak Szatmárig (gyorsv.)	d. e.	6 41	
Csak Szatmárig teher v. szem.szal		7 58	
Szatmár-M.-Sziget felé	d. u.	12 07	
Csak Szatmárig	reg.	5 16	
Miskolcz-Kassa felé	reg.	8 18	
Miskolcz-Kassa felé	este	6 58	
Szerencs-S.-A.-Ujhely Kassa f.	d. u.	4 11	
Csak Nyiregyházig	d. u.	12 19	
"	reg.	5 35	
"	reggel	5 44	
"	reggel	8 09	
"	"	8 16	
"	d. e.	11 07	
"	"	11 16	
H.-Böszörmény -	d. u.	4 25	
B.-Sz.-Mihály felé	d. u.	4 38	
"	d. u.	12 11	
"	"	12 21	
"	este	6 48	
"	"	6 58	
"	"	4 36	
Füzes-Abony felé m. á. v.-tól	reggel	4 56	
Füzes-Abony felé vásártérről	"	4 06	
Óhat-Kócs-Polgár felé m. á. v.-tól	d. u.	4 28	
Óhat-Kócs-Polgár felé vásártérről	d. u.	9 35	
Derecske-Nagy-Léta felé	reg.	4 81	
Derecske-Nagy-Léta felé	"		
Budapestre érkezik			
A reggel 8 ó. 57 p.-kor induló gy. v	d. u.	1 50	
A déli 12 ó. 07 p.-kor induló sz. v	este	6 40	
Az este 10 ó. 31 p.-kor induló sz. v	reggel	5 45	
A d. u. 4 ó. 16 p.-kor induló gy. v	este	9 35	
Budapestről Debrecenbe indul			
A d. u. 12 ó. 06 p.-kor érkező gy. v	reggel	7 25	
A d. u. 3 ó. 29 p.-kor érkező sz. v	"	9 -	
Az este 6 ó. 26 p.-kor érkező gy. v	d. u.	2 -	
Az éjjel 2 ó. 24 p.-kor érkező sz. v	este	7 06	
Az éjjel 2 ó. 24 p.-kor érkező sz. v	"	9 15	
(P. Ladányig gy. v. átszállítással)	d. u.	12 06	
Debrecenbe érkezik:			
Budapest felől gy. v.	d. u.	8 29	
Budapest-Nagyvárad felől	este	6 26	
Budapest-Nagyvárad felől gy. v.	éjjel	2 24	
Budapest-Nagyvárad felől	d. u.	2 15	
Csak P.-Ladányig	reggel	7 45	
Csak P.-Ladányig motor menet	reggel	5 08	
Kolozsvár-Nagyvárad felől	reggel	7 26	
Csak Szatmárig felől	reggel	8 46	
Csak Szatmárig g. v.	d. e.	11 37	
" M. Sziget "	d. u.	8 55	
" "	este	10 11	
M.-Sziget-Szatmár felől	este	6 40	
Csak Szatmárig felől	reggel	8 04	
Kassa-Miskolcz felől	d. e.	1 31	
Kassa-S.-A.-Ujhely-Szerencs felől	este	7 50	
Kassa-Miskolcz felől	d. u.	3 48	
Csak Nyiregyháztól	reg.	7 38	
"	reg.	7 40	
"	d. e.	1 15	
"	d. e.	11 22	
"	este	6 06	
"	este	6 12	
"	este	9 51	
"	este	1 57	
"	d. u.	1 46	
"	d. u.	8 52	
"	d. u.	28	
"	d. u.	8 34	
"	d. u.	5 35	
"	reggel	7 44	
"	reggel	7 54	
"	reggel	7 15	
"	d. u.	8 18	

Csász. és kir.

udvari szállító.

Fernolendit

A világon legjobb lábbeli fényesítő és fényerőm mindenféle világos és fekete bőrnek részére, mely kiváló szép fényt és tartósságot ad a bőrnek. Elhasznált peccétes, sárga vagy barna bőtnék a Lyosin egészen új fényt ad.
Alapított 1832. Gyári raktár Budapest V. Lipót-kő-ut 24. (Briefadresse Wien III.)
Wasche kaufen Sien nur Brunnenseife Mindenütt kapható

Kertek kiültetési ideje megérkezvén felhívom tisztelettel virág kedvelő közönséget hogy kertészeti tevékenységem megtekinteni kegyeskedjenek ahol minden kigondolható növények szép erőteljesek és nagy mennyiségben legnagyobb választékban olcsó árban kaphatók!
vásárolt növények haza szállítanak esetleg kis ültetnek
Tömeges látogatásért esedezve vagyok teljes tisztelettel
Paczelt János.
Telepem: Margit fürdővel szemben, Ferenc József ut 6 szám alatt van Debrecenben.

Dr. Egri vizgyógyintézete és sanatoriuma Miskolczon.

Az intézet bármily nagyfokú igényeknek megfelelően, a közönség számára egész éven át nyitva van. —
A legmodernebb vizgyógyimód, villanyos fürdők, szénsavas- és ásványfürdők, forró légfürdők, belégzési gyógyimód (Dr. Bulling) az összes villanyos gyógyimódok, vibrációs massage, gyógy-gymnastika.

Kényelmes szobák. — Kiváló konyha. — Olcsó árak.
Állandó orvosi felügyelet. — Vezető főorvos: dr. Politzer J.
Telefon. Kívánatra prospektus. Telefon.

A legjobb arc-**SERAIL-ARCZKENŐCS,** mely az arcot tisztítja, fehériti és bürnyö puhává teszi.
Minden ártalmas alkotórész nélkül!

Egy tégely ára 1 Kor. 40 fillér
Egy kis tégely ára 70 fillér

Serail-szappan. Kiváló toillet szappanok a kenőcs használatához
Epe-szappan.
Serail-crème. nappali használatra.

Seail-puder. Kiváló finom arcpor három színben, fehér, rózsás és cseresznye
1 doboz ára 1 korona.
Serail-szájviz. A legjobb szájviz.

Kapható: dr. Rothschnek V. Emil, Mihalovics István, Tóth Béla, Füleky Pál, Muraközi László, Balázs Ödön gyógyszerész uraknál, valamint Jóna és Jóna urak droguerájában.
Továbbá a készítőnél: **ROZSNYAI MATYÁS** gyógyszerész Aradon, szabadságtér, valamint minden más gyógyszerésztárban.